

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815000005
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3815000005.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tótha a členov senátu JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci proti obžalovanému D. T., vedenej pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods.1 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 27.02.2015, sp. zn. OT/2/2015, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. septembra 2015, takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 odsek 1 písmeno d), e), odsek 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste zákazu činnosti.

II. Na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku súd podľa § 61 ods.1, ods.2, ods.3 Trestného zákona ukladá

obžalovanému D. T. - nar. XX.X.XXXX, bytom U., L. č. XXX/XX,

trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prievidza (ďalej len súd I. stupňa) uznal obžalovaného D. T. za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods.1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 08.01.2015 o 0:33 h po tom, čo požil alkoholické nápoje a mal v dychu 0,94 mg/l alkoholu, viedol v meste Prievidza po ulici L. Štúra, osobné motorové vozidlo zn. Renault Laguna, evidenčné číslo PD XXXEY.

Súd I. stupňa za to uložil obžalovanému podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiace, ktorého výkon podmienene podľa § 49 ods.1 písm. a) a § 50 ods.1 Tr. zákona odložil na skúšobnú dobu v trvaní 20 mesiacov. Podľa § 61 ods.1, ods.2, ods.3 Trestného zákona s použitím § 39 ods.1 Trestného zákona súd obžalovanému zároveň uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 20 mesiacov.

Uvedený rozsudok napadol v zákonnej lehote odvolaním prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza vo vzťahu k výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Prokurátor v písomných dôvodoch odvolania uviedol, že nesúhlasí s výrokom o treste zákazu činnosti, ktorý považuje za nezákonný. Súd prvého stupňa pri jeho ukladaní podľa názoru prokurátora nepostupoval v súlade s ustanovením § 34 ods.1, ods.4 Trestného zákona. Prokurátor sa nestotožňuje s aplikáciou ustanovenia § 39 ods.1 Trestného zákona - teda ukladaní trestu zákazu činnosti pod dolnú hranicu zákonom ustanoveného rozpätia. Obžalovaný uvedomujúc si možné následky svojho konania požil pred jazdou alkoholické nápoje a následne viedol vozidlo, pričom mal následne v dychu 1,96 promile alkoholu. Nejednalo sa však o žiadnu mimoriadnu okolnosť - napríklad zabezpečenie prevozu inej osoby na lekárske ošetrenie. Obžalovaný už bol v minulosti uznaný za vinného zo spáchania obdobného skutku a nepoučil sa. Vedel o tom, aké má rodinné problémy a aké problémy má jeho matka, a i napriek tomu po požití alkoholu viedol vozidlo. Aj vzhľadom na potrebu generálnej prevencie a vzhľadom na osobu páchatel'a a spôsob spáchania skutku nemalo byť pri ukladaní trestu použité ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu.

Preto prokurátor navrhol, aby krajský súd postupom podľa § 321 ods.1 Trestného poriadku rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste zákazu činnosti zrušil a aby postupom podľa § 322 ods.3 Trestného poriadku vo veci sám rozhodol tak, že mu uloží trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu podľa § 61 ods.1, ods.2, ods.3 Trestného zákona.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zástupca krajského prokurátora zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch uvedených v jeho písomnom vyhotovení.

Obžalovaný sa verejného zasadnutia nezúčastnil, pričom predtým písomne požiadal, aby bolo vykonané v jeho neprítomnosti.

Krajský súd ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania prokurátorom - podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Neopomenul pritom skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora proti výroku o treste zákazu činnosti, v neprospech obžalovaného, je dôvodné.

Súd I. stupňa uložil obžalovanému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 20 mesiacov. Podľa ustanovenia § 61 ods.3 Trestného zákona mal obžalovanému uložiť trest zákazu činnosti v hornej polovici zákonom určeného zákonného rozpätia (ktoré je 1 až 10 rokov). Obžalovanému však uložil trest zákazu činnosti pod takto zákonom určenú hranicu, pretože mal za to, že v danej veci sú dôvody na aplikáciu § 39 ods.1 Trestného zákona a teda na mimoriadne zníženie trestu pod (v tomto prípade zvýšenú) hranicu výmery. Tento postup odôvodnil tým, že vzhľadom na mimoriadne okolnosti prípadu ako i na okolnosti páchatel'a, by ukladanie trestu zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby bolo neprimerane prísne. Je pravdou, že obžalovaný bol v roku 1999 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podľa § 201 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., avšak odvtedy uplynula pomerne dlhá doba, počas ktorej sa obžalovaný nedopustil žiadnej trestnej činnosti. Súd prvého stupňa ďalej poukázal na mimoriadne okolnosti na strane obžalovaného - jeho zdravotný stav a predovšetkým zdravotný stav jeho matky a predovšetkým s tým súvisiacu potrebu používania motorového vozidla na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, ako i na postoj obžalovaného, keď tento urobil vyhlásenie o vine a spáchanie trestného činu úprimne oľutoval. Na základe týchto dôvodov by nebolo podľa súdu prvého stupňa potrebné pôsobiť na obžalovaného prísny trestom zákazu činnosti, ktorý by bol uložený v hornej polovici trestnej sadzby. Na ochranu spoločnosti i prevýchovu páchatel'a preto podľa súdu prvého stupňa postačuje i trest zákazu činnosti kratšieho trvania.

Súd I. stupňa pri takto ukladanom treste nepostupoval v súlade so základnými zásadami ukladaní trestov uvedenými v § 34 Trestného zákona ako i v § 61 ods.3 Trestného zákona a dospel k nesprávnemu záveru o dôvodnosti mimoriadneho zníženia trestu zákazu činnosti podľa § 39 ods.1 Trestného zákona. Tým bolo porušené ustanovenie § 34 Trestného zákona, čo predstavuje odvolací dôvod podľa § 321 ods.1 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby

viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods.4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 39 ods.1 Trestného zákona ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods.3 Trestného zákona pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť

- a) trest odňatia slobody kratší ako dvadsať rokov, ak je páchatel' odsúdený za trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 3, genocídiu podľa § 418 ods. 3, terorizmu a niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419 ods. 3 a 4, neľudskosti podľa § 425 ods. 2 alebo vojnového bezprávia podľa § 433 ods. 2,
- b) trest odňatia slobody kratší ako osem rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň pätnásť rokov,
- c) trest odňatia slobody kratší ako päť rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň desať rokov,
- d) trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov,
- e) trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody menej ako päť rokov, a
- f) trest zákazu činnosti, trest zákazu pobytu a trest vyhostenia na dobu kratšiu ako šesť mesiacov.

Podľa § 61 Trestného zákona:

(1) Trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie alebo ktorej podmienky výkonu upravuje osobitný predpis.

(2) Trest zákazu činnosti môže súd uložiť na jeden rok až desať rokov, ak sa páchatel' dopustil trestného činu v súvislosti s touto činnosťou.

(3) Ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, ktorý už bol za taký trestný čin alebo za trestný čin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorých sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, odsúdený, uloží mu trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby uvedenej v odseku 2.

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že obžalovaný sa aktuálne dopustil prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, pričom rozhodnutím Okresného súdu Prievidza sp. zn.: 1T/423/99 z 01.12.1999 bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. b) Trestného zákona č. 140/1999 Zb.

S poukazom na aktuálne znenie § 63 ods.3 Trestného zákona mu mal súd prvého stupňa ukladať trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby. Keďže uloženie trestu v takto upravenom rozpätí sa súdu prvého stupňa javilo neprímerane prísny, rozhodol sa aplikovať ustanovenie § 39 Trestného zákona a trest uložil pod dolnú hranicu „zvýšenej“ trestnej sadzby. Tento postup odôvodnil čiastočne mimoriadnymi okolnosťami prípadu - od posledného odsúdenia za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky uplynul dlhý čas, a v prevažujúcom rozsahu predovšetkým pomermi páchatel'a - keď tento zabezpečuje transport k lekárovi pre svojho chorého rodinného príslušníka.

Krajský súd uvádza, že okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadov takýchto trestných činov, a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní

trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú.

Pomery páchatel'a sa potom následne týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Ide teda najmä o okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatel'a ako objekt trestu, a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citelný. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody sa zhodnotí podobne ako význam okolností prípadu. Vyžaduje sa, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel' pociťoval podstatne citelnejšie ako iní páchatelia. Hodnotia sa preto rodinné a osobné pomery existujúce až v čase rozhodovania o treste (napr. majetkové pomery páchatel'a, jeho zdravotný stav a zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu, atď.).

Okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a však môžu odôvodniť aplikáciu § 39 Trestného zákona len za predpokladu, že použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby odňatia slobody by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a pritom účel trestu možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania.

Treba však pripomenúť, že znížiť trest aplikáciou § 39 Trestného zákona z dôvodov okolností prípadu pod dolnú hranicu prípustnej trestnej sadzby zvýšenej na základe okolnosti, ktorá to podmieňuje, je vylúčené. Použitie ustanovenia uvedeného ustanovenia však v takýchto prípadoch nebude vylúčené s prihliadnutím na pomery páchatel'a.

Sumarizujúc uvedené potom musí krajský súd uviesť, že u obžalovaného neboli splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu postupom podľa § 39 Trestného zákona s odvolaním sa na okolnosti prípadu. Len samotná skutočnosť, že okolnosť podmieňujúca uloženie trestu v hornej polovici sadzby je staršieho dáta (odsúdenie z roku 1999), nie je podľa názoru krajského súdu spôsobilá odôvodniť mimoriadne zníženie trestu. Nehľadiac už na to, že samotná skutočnosť predchádzajúceho odsúdenia je tou skutočnosťou, ktorá podmieňuje uloženie trestu v hornej polovici trestnej sadzby.

Následne je potrebné zodpovedať otázku, či na strane obžalovaného existujú pomery, ktoré by umožňovali pri ukladaní trestu postup podľa § 39 Trestného zákona. Obžalovaný síce predložil lekárske potvrdenie o tom, že člen jeho rodiny - J. T. - trpí viacerými ochoreniami a jej stav vyžaduje lekársku kontrolu. Ničím však nepreukázal, že dopravu J. T. na ošetrovanie musí prioritne riešiť on a svojím motorovým vozidlom a že dopravu nemožno riešiť inou formou (verejná doprava, sanitné vozidlo).

Na dôvažok krajský súd uvádza, že obžalovaný o ochorení a zdravotných problémoch J. T. a s tým súvisiacou potrebou zabezpečiť jej prepravu vedel už v čase, keď páchal trestný čin. Ak vedel, že jeho rodinný príslušník potrebuje jeho pomoc a napriek tomu pred vedením motorového vozidla úmyselne požil alkoholické nápoje, čím riskoval stratu vodičského oprávnenia, jedná sa z jeho strany o „čisté hazardovanie“ s potrebami jeho blízkych. Krajský súd preto vo svetle uvedených argumentov nepovažuje ochorenie rodinného príslušníka obžalovaného a nutnosť zabezpečenia jeho dopravy k lekárovi za také významné pomery obžalovaného, ktoré by mohli odôvodniť postup podľa § 39 Trestného zákona pri ukladaní trestu zákazu činnosti. Obžalovaný dal totiž svojím správaním najavo, že mu na problémoch svojich blízkych vôbec nezáleží.

Krajský súd nemôže ďalej opomenúť ani naliehavú potrebu naplnenia účelu trestu z hľadiska individuálnej, ale i generálnej prevencie. I napriek všeobecnému povedomiu o trestnosti vedenia motorových vozidiel pod vplyvom alkoholu, počet trestných činov podľa § 289 Trestného zákona neustále narastá a mnoho páchatel'ov dokonca recidivuje. Preto je potrebné, aby súdy na túto situáciu adekvátne reagovali a to i formou ukladaní prísnejších trestov. Len tak bude naplnená požiadavka individuálnej i generálnej prevencie.

Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení potom odvolací súd podľa § 321 odsek 1 písmeno d), e), odsek 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste zákazu činnosti a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že obžalovanému podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v hornej polovici trestnej sadzby, konkrétne v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov.

Takto uložený trest predstavuje pritom trest uložený na samej dolnej hranici „zvýšenej“ trestnej sadzby.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.